

Handläggare
Daniel Lindfors
Telefon: 08-508 36 235

Uppföljning av medel för ökad bemanning inom demensboenden

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens uppföljning av medel för ökad bemanning 2013

Eva Frunk Lind
Direktör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

För att höja kvaliteten i stadens demensboenden har kommunfullmäktige beslutat att tillföra demensvården 350 mnkr under perioden 2011-2015. För perioden 2011-2013 kunde ansökan om medel göras av stadsdelsnämnder eller privata utförare. Från och med 2014 inkluderas ersättningen i den ordinarie ersättningen för vård- och omsorgsboende med inriktning demens. År 2013 fördelades 50 mnkr till 320 enheter/avdelningar på 78 boenden. Äldreförvaltningens uppföljning visar att personalutökningar har gjorts med motsvarande 150 årsarbetare. Av verksamheternas redovisningar framgår att personalutökningarna bidragit till att förbättra framförallt måltidssituationerna, aktiviteter och möjligheten till utevistelse. Vidare framkommer att merparten av enheterna kommer att permanentera den utökade bemanningen från och med 2014 då ersättningen för utökad bemanning inkluderas i den ordinarie dygnsersättningen för vård- och omsorgsboenden med inriktning demens.

Bakgrund

För att höja kvaliteten i stadens demensboenden har kommunfullmäktige beslutat att tillföra demensvården 350 mnkr under perioden 2011-2015. Medel skulle främst användas till ökad

bemanning. För perioden 2011-2013 kunde ansökan om medel göras av stadsdelsnämnder eller privata utförare. Från och med 2014 inkluderas ersättningen i den ordinarie ersättningen för vård- och omsorgsboende med inriktning demens. I enlighet med kommunstyrelsens justeringsärende 2011 har äldrenämnden haft i uppdrag att fördela 50 mkr för ökad bemanning inom demensboenden. Enligt kommunstyrelsens anvisningar kunde ansökan om medel göras av nämnder eller privata utförare till äldrenämnden. Vidare skulle medlen fördelas till renodlade demensboenden och avdelningar för personer med demenssjukdom för att höja kvaliteten genom ökad bemanning utöver redan avtalade skyldigheter för utförare. Av kommunstyrelsens beslut framgår också att nämnd eller enskild utförare kunde ansöka om maximalt 400 tkr per avdelning och år. I redovisningen skulle styrkas att medlen använts till ökad bemanning.

I april 2011 antog äldrenämnden en modell för hur medlen skulle fördelas till stadens demensboenden. Fördelningsmodellen innebar att alla boenden i stadens valfrihetssystem, oavsett regiform, gavs möjlighet att få ta del av de medel som avsattes för att höja kvaliteten inom demensboenden i Stockholm stad. Ansökan gjordes per enhet/avdelning. Följande kriterier skulle uppfyllas för att demensboenden beviljas ansökan om medel:

- Enheten/avdelningen är avsedd för personer som är 65 år och äldre med demenssjukdomar.
- Enheten/avdelningen ingick i stadens valfrihetssystem och är inget profilboende.
- Minst 80 % av de boende på enheten/avdelningen kom från Stockholms stad vid ansökningstillfället.

Efter ett ansökningsförfarande fördelade äldreförvaltningen år 2013 50 mnkr till totalt 320 enheter/avdelningar på 78 boenden. Boenden med två avdelningar eller flera tilldelades 150 tkr per enhet/avdelning medan boenden med endast en enhet/avdelning tilldelades 200 tkr. 9 enheter/avdelningar uppfyllde kraven för extra medel, dvs. små enheter med begränsade samordningsmöjligheter, och beviljades upp till 400 tkr per enhet/avdelning.

Ärendet

Uppföljning av 2013 års medel för ökad bemanning

För 2013 redovisas personalutökningar motsvarande 150 årsarbetare (åa) varav knappt 4 åa är sjukskötersketjänster. Den utökade bemanningen har huvudsakligen förlagts till dagtid, men även till

stor del under eftermiddagar och kvällar. 14 boenden har använt medlen till att utöka nattbemanningen.

Av redovisningarna framgår att personalutökningarna bidragit till att förbättra framförallt måltidssituationerna, aktiviteter och möjligheten till utevistelse. Flera boenden beskriver också hur de kunnat utöka handledningen till personalen och att kontaktpersonerna fått utrymme för mer "egentid" med de boende. Nedan redovisas några exempel på hur medlen har använts och vilka effekter de haft för verksamheten:

Kista VoB, Attendo

Effekter för verksamheten med personalutökning har inneburit att tre Silviasystrar arbetar med praktiskt handledning i salutogent arbetssätt tillsammans med kontaktpersonen för att upprätta en individuell personcentrerad genomförandeplan för brukaren. Detta har inneburit att brukarnas individuella behov och önskemål blivit tydligare. Anhöriga erbjuds anhörigstöd, information om detta ges vid inflyttningsamtal eller vid uppföljningar. Silviasystrarna har även haft två föreläsningar om demenssjukdomar till närstående/anhöriga. Silviasystrarna planerar och genomför aktiviteter tillsammans med brukarna och aktivitetsansvarig. SoL-dokumentationen kring brukaren har också utvecklats under gångna året. En studiecirkel för personal vid äldreboendet har också genomförts av Silviasystrar. Temat för studiecirkeln är att arbeta med dementa.

Farsta VoB, Farsta SDN

De boende har fått en lugnare start på dagen och lugnare måltidssituationer. Utökningen har också inneburit att enhetens medarbetare har hunnit med att ha aktiviteter och ge de boende egentid på helgdagar något som varit svårt att hinna med tidigare. Medarbetarna kan arbeta i en lugnare takt och har fått bättre arbetsmiljö. Sammantaget har utökningen givit våra boende en mer stimulerande vardag och ökad omvårdnadskvalitet.

Solberga, Älvsjö SDN

Högre bemanning har gett ökade möjligheter att ge de boende mer tid för aktiviteter och utevistelse. Personalen har utvecklat matsituationen, uppdaterat genomförandeplaner och dagliga rutiner, vilket är en utveckling som gynnat våra boende. Schemaförändringar har genomförts för att öka kvällsaktiviteter. Personalen kan exempelvis delta vid PUB-kvällar och anordna "fredagsmys". Aktivitetsansvarig personal (3 stycken) har anordnat gemensamma aktiviteter för hela "huset" varje torsdag.

Aktiviteterna har varit Café med hembakat, vernissage, Spa-dag, säsongsfester mm. Mycket uppskattade dagar för de boende och deras anhöriga.

Vindragaren, Vingslaget

En kulturarbetare tillsammans med en aktivitetsresurs har kunnat dels erbjuda aktiviteter, dels handleda samt inspirera personalgruppen till meningsfulla aktiviteter för de boende.

Resultatet av de utökade resurserna har skapat känslan av trygghet och glädje hos de boende. Personalen har också haft möjlighet att sitta med vid måltiderna för att skapa en lugn måltidssituation.

Magdalenagården, Vardaga

Jättepositivt för alla. Tillsvidareanställd personal har upplevt en stor avlastning, anhöriga har varit väldigt nöjda och de boende likaså. Resurspersonerna har förutom att arbeta i vården även haft specifika arbetsuppgifter. Det har varit att anordna utflykter för de boende varje dag. De har även arbetat med måltidssituationen och anordnat aktiviteter på respektive våningsplan. Det har gjort att de boende har fått guldstund i vardagen på daglig basis som annars kan vara svårt att hinna med.

Brommagården VoB

Måltidssituationen har blivit lugnare då de boende har fått mer stöd vid måltiden då vi har kunnat utöka täthet över lunch. Vi har infört dagliga promenader och i stort sätt alla boende har deltagit i dem. Detta har skapat lugnare kväll för dem. Vi har även använt tiden för reflektionsmöten med medarbetarna.

Förutom den redovisning som respektive boende ska inkomma med avseende hur föregående års medel förbrukats har detta följts upp vid de inspektioner och screeningar på vård- och omsorgsboenden som äldreförvaltningen genomfört.

Av redovisningen framkommer även att merparten av enheterna kommer att permanentera den utökade bemanningen från och med 2014 då ersättningen för utökad bemanning inkluderas i den ordinarie dygnsersättningen för vård- och omsorgsboenden med inriktning demens. Vidare framkommer att tid för utökad reflektion och handledning kommer att ges större omfattning under 2014 samt vidareutbildning av personal. Nedan redovisas några exempel på hur medlen har använts och vilka effekter de haft för verksamheten:

Solbacken, Attendo

Vi kommer att ha ett "trädgårdsprojekt" och då fokuserar vi oss mycket på utevistelser, då alla skall ha möjlighet att komma ut och njuta. Vi kommer att öka de dagliga promenaderna. Vi gör en utflykt varje vecka och då kommer 4-6 boende att följa med. Vi har Pub-afton en gång per månad med levande musik. Vi kommer att ha större musikuppträdande och då behövs extra resurs. Att kunna erbjuda individuella aktiviteter eller önskemål i större utsträckning.

Mälarbacken, Bromma SDN

Vi har utökat bemanningen ännu mer, eftersom det har visat sig att kvaliteten har ökat.

Villa Vesta, Vingslaget

Villa Vesta kommer att behålla personalförstärkningen på helgerna, dvs. 5 timmar på fredagar, 6 timmar på lördagar och 6 timmar på söndagar. Vidare kommer arbetsterapeut/kulturarbetare fortsätta att arbeta 6 timmar/vecka.

Liseberg, Blomsterfonden

Vi har ökat bemanningen vid schemaskifte så att fler medarbetare finns inne samtidigt för att bättre kunna genomföra boendens egentid, specifika måltidssituationer m.m. och detta kommer att kvarstå.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för upphandling och utveckling. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 3 juni 2014. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 4 juni 2014.

Förvaltningens synpunkter

Enligt äldreförvaltningens bedömning har medlen för ökad bemanning haft avsedd effekt och inneburit reella kvalitetshöjningar på flertalet demensboenden. Majoriteten av redovisningarna visar på väl genomtänkta utökningar med tydliga målsättningar för vilka kvalitetshöjningar har uppnåtts.

Under senare år har såväl verksamhetsuppföljningar som brukarundersökningar pekat på måltidssituationen, aktiviteter och möjligheten till utevistelse som viktiga förbättringsområden. Stadens brukarundersökning för 2013 bland de boende på stadens vård- och omsorgsboenden visar en ökad nöjdhet avseende utevistelser, måltider, det sociala innehållet samt möjligheten för

den boende att påverka sin vardag samt hur hjälpen utförs jämfört med tidigare år. Det är tänkbart att denna förbättring kan relateras till de medel som fördelades till stadens demensboenden under föregående år. Av ansökningar och redovisningar framgår att det är just dessa områden som varit i fokus när verksamheterna planerat för sina personalutökningar. Precis som föregående år redovisar flera boenden satsningar på utbildning och ökad handledning av t.ex. Silviasystrar vilket också ger långsiktiga effekter av medlen. Flera boenden redovisar även ökad möjlighet att ge deltidsanställda utökad tjänstgöringsgrad.

Äldreförvaltningen kan konstatera att fördelningen av medlen har gett förvaltningen en god inblick i bemanningsplaneringen på stadens demensboenden. Äldreförvaltningen kan vidare konstatera att de positiva effekterna av de medel som beviljats för utökad bemanning under 2013 har gett önskade resultat under 2014 då den utökade bemanningen på boenden permanentas.